

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Sáu, ngày 13/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 103

HIẾU HỌC LÀ VÔ CÙNG QUAN TRỌNG

Hòa Thượng nói, chúng ta không gặp được các bậc thiện tri thức, không phải vì các Ngài tránh mặt chúng ta mà vì chúng ta không hiếu học. Khi chúng ta gặp khó khăn trong học tập, chúng ta thường tránh né, hay nếu người nào yêu cầu chúng ta học nhiều, làm nhiều thì chúng ta tránh mặt do vậy chúng ta không có cơ hội gặp thiện tri thức. Các bậc Tổ Sư Đại Đức yêu cầu học trò rất nghiêm khắc, có vị Thầy yêu cầu học trò phải học thuộc một số bộ Kinh, nếu học trò không thể thuộc thì phải đi nơi khác học. Đây không phải là Thầy khó khăn với học trò mà Thầy muốn đánh giá căn tánh, sức nhớ của học trò. Nếu căn tánh của chúng ta không thể học thuộc những bộ sách đó thì chúng ta không thể giúp ích được chúng sanh, tốt nhất là chúng ta nhường chỗ cho người khác.

Trước đây có vị Thầy yêu cầu phải học thuộc bộ “**Kinh Hoa Nghiêm**”, bộ “**Kinh Hoa Nghiêm**” gồm bốn cuốn rất dày, học trò học thuộc bộ Kinh đó trong khoảng một vài năm, nếu không thuộc thì phải đi nơi khác. Bằng cách thử này, Thầy có thể nhận ra người học trò nào có tâm lực, năng lực mà tiếp tục bồi dưỡng, để người học trò có thể gánh vác sứ mạng, mạng mạch Phật pháp. Người xưa chọn những người nói một phải biết mười, dần dần những tiêu chuẩn này bị hạ thấp dần thành nói một biết năm, nói một biết một, thậm chí người ngày nay, nói một hiểu hai, hiểu ba nhưng là hiểu sai!

Ban đầu chúng ta chưa có khả năng, chúng ta dở nhưng nếu chúng ta miệt mài học tập, miệt mài rèn luyện thì khả năng của chúng ta sẽ dần dần tốt hơn. Có những người cho rằng mình dở, cho rằng mình không làm được việc nên họ buông trôi. Trong khi đó có rất nhiều người thành đạt, làm được nhiều việc lợi ích chúng sanh cho dù ban đầu họ không phải là người tài năng.

Khi tôi học Đại học, tôi là người học dở gần nhất lớp, trong lớp có 46 sinh viên thì tôi đứng vị trí khoảng 36, 37. Tôi phải tự trang trải tiền học, việc học của tôi bị chi phối rất nhiều bởi cơm gạo áo tiền và một chút chuyện tình cảm. Sau này, những người bạn của tôi làm biên tập viên, phát thanh viên của đài truyền hình, khi gặp lại tôi, bạn bè tôi đều rất ngạc nhiên vì những việc tôi đã làm được. Tôi làm trong lĩnh vực dịch thuật, đồng thời tôi đã xây dựng được trang web về Phật pháp và trang web dạy chữ Hán. Tôi không có năng lực gì đặc biệt mà tôi chỉ có tâm muốn đem sở học ít ỏi của mình cống hiến cho

người. Tôi mong người học có thể học tập một cách dễ dàng hơn vì ngày trước việc học của tôi vô cùng khó khăn. Tôi không ngờ rằng, thời gian tôi cố gắng dạy học đó chính là thời gian tôi học tập, trau dồi cho chính mình. Tôi nhận ra, dạy chính là học, tôi không có tài năng nên tôi cố gắng học.

Nhiều người thắc mắc, vì sao tôi viết chữ tiếng Việt xấu nhưng tôi viết tiếng Hoa rất đẹp, đó là vì khi tôi dạy “*Nhi đồng học Phật*”, tôi cố gắng viết nắn nót từng chữ. Khi chúng ta hướng dẫn mọi người, không phải là mình đang dạy người mà là mình đang dạy chính mình! Đây chính là hiếu học, tinh thần hiếu học là vô cùng quan trọng!

Chúng ta đã cùng nhau học tập gần 2000 giờ học, tôi chưa từng vào muộn một phút nào, tôi phải dạy rất sớm công phu lễ Phật, trước khi học tôi phải đọc bài, hiểu được đại ý mà Hòa Thượng dạy. Mọi người có thể hiểu bài học một cách qua loa nhưng tôi phải hiểu rất sâu, mỗi bài học tôi được học hai thậm chí là ba lần.

Trước khi tôi mở Zoom để mọi người cùng học thì tôi đã tự ngồi học nghiêm túc hơn 300 buổi học. Ngày trước, tôi mặc áo tràng để ngồi học, nếu tôi ngồi học không ngay ngắn thì tôi sẽ buồn ngủ, sẽ có những hành động, thao tác không chuẩn mực. Đến giờ học, tôi luôn ngồi vào học nghiêm túc thậm chí là tôi tự bấm máy quay phim ghi lại buổi học. Đây chính là tôi rèn luyện chính mình. Hiện tại, khi đi dự hội nghị, tôi có thể ngồi 3, 4 giờ, trong khi đó, mọi người ngồi lâu thì sẽ cảm thấy mệt mỏi.

Hòa Thượng nói: “***Cả cuộc đời tôi có ba nơi nhất định phải đi đến, nơi thứ nhất là nơi có bậc thiện tri thức, có bậc Thầy đáng kính. Nơi thứ hai là thư viện, nơi thứ ba là nhà sách***”. Hòa Thượng đến thư viện để đọc những cuốn sách cần thiết cho sở học của Ngài. Hòa Thượng thường đi đến là nhà sách, nếu có sách hay thì Ngài nhất định sẽ mua, nếu Hòa Thượng không có tiền thì ông chủ nhà sách cho Ngài trả tiền sau. Cả cuộc đời, Hòa Thượng không đi đến những nơi ồn ào. Chúng ta quán sát, hằng ngày, chúng ta đến những nơi nào, chúng ta có tiếp cận những nơi để tăng trưởng trí tuệ, năng lực hay chúng ta tiếp cận những nơi tăng trưởng tập khí xấu ác?

Nhiều năm trước, Hòa Thượng nói: “***Người là trượng phu, ta không phải là trượng phu sao!***”. Việc người có thể làm được thì ta nhất định làm được. Hôm nay chúng ta làm chưa tốt thì chúng ta cố gắng, dần dần chúng ta sẽ làm được tốt. Điều quan trọng là chúng ta cần cầu học tập bằng nội tâm chân thành của chính mình, chúng ta không cầu học bằng tâm ảo danh, ảo vọng.

Trong nhà Phật nói: “***Ngoài tâm mà cầu pháp thì không thể có được pháp***”. Nếu chúng ta cho rằng, chúng ta không cần tìm cầu ở bên ngoài mà chúng ta chỉ tìm cầu ở trong nội tâm thì chúng ta đã hiểu sai. Chúng ta phải phát khởi tâm chân thành để hướng đến Phật Bồ Tát, Thánh Hiền nhân, thiện tri thức cần cầu học tập. Nếu chúng ta dùng vọng tâm, tâm tham cầu để học thì chúng ta không thể có kết quả.

Hòa Thượng nói: ***“Trong nhà Phật nói: “Ngoài tâm mà cầu pháp thì không thể có được pháp”. Có người hiểu rằng ngoài tâm cầu pháp thì không cầu được nên họ không cầu, thế nhưng nhà Phật lại có câu: “Phật thị môn trung bất xả nhất nhân”. Chúng ta đem hai câu này hợp lại thì chúng ta sẽ từ nơi chân tâm của mình mà cầu”***. Chúng ta phải chân thật phát tâm cầu học để hoàn thiện chính mình để có năng lực phục vụ chúng sanh tốt nhất. Nếu chúng ta phát tâm vì mọi người mà làm thì tâm đó sẽ rất mạnh mẽ.

Hòa Thượng nói: ***“Bạn chân thật phát tâm tự nhiên liền được cảm ứng với Phật Bồ Tát, bạn phát ra bằng tâm chân thành thì đó là cảm, khi đó, Phật Bồ Tát, các bậc thiện tri thức liền sẽ ứng. Bạn không từ nơi tâm chân thành phát khởi thì làm sao có cảm ứng với Phật Bồ Tát, với thiện tri thức!”***. Tôi cảm thấy rất kỳ diệu, khi chúng ta phát tâm chân thành thì chúng ta cảm được những điều mà chúng ta nghĩ cũng không ra mà tự nhiên những điều đó đến. Ngày trước, tôi phát tâm chân thành là đem sở học ít ỏi của mình đi giúp người nên tôi gặp được pháp của Hòa Thượng. Khi đó, tôi đọc một bản chữ Hán khoảng 50 chữ thì tôi chỉ hiểu được 10 chữ nhưng tôi vẫn dám làm. Đó là tôi đang nỗ lực học tập. Tôi phát ra tâm chân thành giúp người nên tôi gặp được thùng đĩa của Hòa Thượng. Từ khi gặp được thùng đĩa của Hòa Thượng thì cuộc đời tôi đã sang trang mới.

Hòa Thượng nói: ***“Phật Bồ Tát là thiện hữu tri thức, chúng ta muốn cầu thiện hữu tri thức, gặp được thiện hữu tri thức thì nhất định phải từ nơi tâm chân thành. Chúng ta cầu bằng bằng tâm chân thành, tâm hiếu học thì sẽ có ứng. Bạn không khởi được tâm chân thành, tâm hiếu học thì Phật Bồ Tát muốn giúp chúng ta cũng không giúp được”***. Chúng ta không thật học thì Phật Bồ Tát không thể giúp chúng ta. Hằng ngày, chúng ta có nghiêm túc học tập hay không? Chúng ta có nghiêm túc học tập hay không thì chính chúng ta sẽ nhận ra. Ngày trước, các vị Thầy sẽ nói học trò cần học thuộc những bộ Kinh nào, nếu không thể học thuộc thì đi nơi khác học tập. Nếu người học trò chuyên cần học tập, có thể thuộc được những bộ Kinh đó thì người Thầy sẽ hoan hỷ vì Thầy biết được người học trò này có thể làm được việc lợi ích chúng sanh. Nếu chúng ta chỉ hứa nhưng chúng ta chểnh mảng, không học tập thì chúng ta không thể trở thành nhân tài.

Có người nói, vì sao tôi có thể viết được chữ Hán đẹp như vậy. Tôi nói, điều này đơn giản, nếu chúng ta viết mỗi chữ một ngàn lần thì chúng ta sẽ viết đẹp. Chúng ta viết nhiều lần thì các nét sẽ chín chu và tự nhiên đẹp. Khi người nào đó khen ngợi người khác, tôi nói với họ: ***“Đừng ngồi ở đó khen, người khác làm được thì chúng ta cũng làm được, chúng ta chưa làm được vì chúng ta chưa nỗ lực, chúng ta nỗ lực đủ thời gian thì chúng ta nhất định cũng sẽ làm được!”***.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta phải hướng nội mà cầu, cách cầu như thế nào? Điều quan trọng nhất là phải yêu cầu chính mình là người ham học, đây chính là hướng***

nội mà cầu. Trong luận ngữ, câu đầu tiên là: “Học nhi thời tập chi, bất diệc duyệt hồ”. “Học nhi thời tập chi, bất diệc duyệt hồ” nghĩa là học là sự huân tập, không có việc gì vui hơn việc học tập. Học tập là niềm vui không có điều gì có thể sánh được. Chúng ta phải thực sự nỗ lực. Chúng ta ham học thì ngày nào chúng ta cũng phải ham học. Nếu chúng ta cho rằng hôm nay chúng ta ngủ, chơi trước, hôm sau chúng ta sẽ học thì chúng ta không phải là người ham học. Chúng ta ham học thì chúng ta sẽ yêu thích việc học nhất, việc yêu thích học sẽ thắng sự ham ăn, ham ngủ, ham chơi.

Hòa Thượng nói: “Chúng ta chân thật có tâm hiếu học, ham học thì liền cảm ứng được sự giúp đỡ của Phật Bồ Tát, cảm động được tất cả thiện hữu tri thức. Chúng ta không ham học thì thiện tri thức giỏi đến mức nào thì cũng không thể giúp gì cho chúng ta”.

Ngày trước, khi tôi dạy lớp gia giáo cho các chú tiểu, đường đến lớp rất xa, tôi phải đi xuống Vũng Tàu bằng xe máy, Thầy luôn đến lớp đúng giờ nhưng nhiều hôm không có học trò nào đến. Một lần tôi nói với học trò rằng, tôi không phải là Tiên sĩ nên mọi người không tin những gì tôi nói, vì vậy tôi sẽ mời Tiên sĩ đến giảng bài cho mọi người nghe, mọi người xem cách học, cách làm của một vị Tiên sĩ như thế nào. Mọi người nghĩ tôi nói đùa. Sau đó một thời gian ngắn, tôi mời một Tiên sĩ đang làm việc ở châu Âu đến để chia sẻ với mọi người trình tự của việc học tập. Buổi học hôm sau, tôi nói, để có được học vị Tiên sĩ, mọi người phải khổ công, học tập vô cùng nghiêm túc, không thể học một cách chểnh mảng. Nếu Thầy là Tiên sĩ nhưng học trò không chịu học thì học trò cũng không có được lợi ích. Chúng ta không ham học thì Phật Bồ Tát, thiện hữu tri thức không thể giúp ích cho chúng ta.

Hòa Thượng nói: “Phật thị môn trung bất xả nhất nhân”. Trong nhà Phật không xả bỏ người nào. Đây là hồng nguyện của các bậc thiện tri thức, của chư Phật Bồ Tát, các Ngài sẵn sàng giúp tất cả chúng sanh. Đây là hồng nguyện và cũng là bổn nguyện của các Ngài. Trong “Tứ Hồng Thệ Nguyện” nói: “Chúng sanh vô biên thệ nguyện độ”. Chư Phật Bồ Tát, thiện hữu tri thức không xả bỏ một người nào”. Nhà Phật sẵn sàng tiếp đón tất cả chúng sanh.

Có người nói, cả cuộc đời họ chưa từng gặp thiện tri thức, nếu họ không nỗ lực học tập thì thiện tri thức đứng ngay trước mặt họ, họ cũng không nhận ra. Người xưa nói: “Ba người đi cùng nhau ắt có Thầy ta”. Ba người đi cùng nhau một người là mình, một người dạy chúng ta làm những điều tốt, một người làm những việc xấu dạy chúng ta phải biết tự phản tỉnh. Nếu chúng ta luôn có trạng thái cần cầu học tập thì thiện tri thức ở bên cạnh chúng ta, chúng ta không cần tìm cầu ở nơi đâu.

Hòa Thượng nói: “Bạn chân thật hiếu học thì bạn thường sẽ gặp được thiện hữu tri thức. Lời của tôi nói với mọi người đều là lời chân thật. Tôi có được một chút thành tựu chính là nhờ sự hiếu học, nghe lời, thật làm, Thầy dạy như thế nào thì tôi nhất định làm như thế đó”. Có những người học theo những thứ bất thiện, tà pháp, đó là vì

họ thích “*vô công hưởng lộc*”. Chúng ta không làm mà chúng ta muốn hưởng “*quả*” thì chúng ta rất dễ gặp tà pháp. Chúng ta phải làm bằng tâm chân thành, trong tâm chân thành không khởi niệm tham cầu.

Hòa Thượng nói: ***“Cả đời tôi rất tan nhát đối với “năm dục sáu trần”, không có ý niệm hưởng thụ mà tôi chỉ dành thời gian học tập. Khi tôi còn trẻ, tôi rất ưa thích thân cận các bậc thiện tri thức, tôi rất ngưỡng mộ, rất muốn được gần gũi người có đạo đức, học vấn để các Ngài dạy bảo, chỉ cần có thời gian thì tôi liền đến thân cận, nghe lời giáo huấn của họ, cho nên khi tôi còn trẻ đời sống của tôi rất đơn thuần, tôi chỉ cần cầu học tập, không có ý niệm nghĩ đến việc vui chơi hưởng lạc ở thế gian”***.

Hòa Thượng có một đời sống nghiêm túc, không tùy tiện. Hòa Thượng có trình độ học vấn uyên thâm là vì cả cuộc đời Hòa Thượng đã nỗ lực học tập. Có ba nơi mà Hòa Thượng thường đến đó là những nơi mà các bậc thiện tri thức ở, thư viện và nhà sách. Người ngày ngày la cà ở những quán café, vũ trường thì sẽ bị ảnh hưởng bởi những nơi này. Người xa lánh những nơi khiến họ dễ dàng phóng túng, giải đãi thì họ sẽ dần dần trở nên tốt hơn.

Hòa Thượng nói: ***“Đại đạo lý của cảm ứng đạo giao chính là ở sự cần cầu học tập của chính mình”***. Chúng ta cầu đúng đạo lý của cầu thì chúng ta mới có cảm ứng. Nhà Phật nói: ***“Phật thị môn trung hữu cầu tất ứng”*** nhưng tại sao chúng ta cầu mà không được, người khác thì không cầu cũng được.

Ngày trước, có người nói với Hòa Thượng, tôi thường nghe Ngài giảng “*Phật thị môn trung hữu cầu tất ứng*” nhưng tôi nghĩ câu nói này có vấn đề. Hòa Thượng hỏi họ vì sao họ cho rằng câu nói này có vấn đề. Vị Thầy này nói, mấy tháng nay họ hướng đến Bồ Tát Địa Tạng cầu có một chiếc tủ lạnh nhưng họ cầu mãi mà không được. Cách đây nhiều chục năm, tủ lạnh là vật dụng rất hiếm có. Hòa Thượng hỏi vị Thầy đó là nơi ông ở có bao nhiêu người, vị đó nói ông ở một mình. Hòa Thượng nói: ***“Nếu Ngài ở một mình thì việc có tủ lạnh là không cần thiết, nếu tôi là Bồ Tát Địa Tạng thì tôi cũng không đáp ứng nhu cầu đó của Ngài”***. Vị Thầy đó ở một mình, nếu họ cầu mà có được thì đó là họ đã được thỏa mãn tham vọng riêng.

Hòa Thượng từng nói: ***“Chúng ta cầu không được là vì chúng ta cầu cho chính mình. Nếu chúng ta cầu cho mọi người, vì mọi người mà lo nghĩ thì chắc chắn mong cầu của chúng ta sẽ thành”***. Hôm trước, tôi nói trên lớp học là ở Hòa Phú, các con đã học ổn định hằng tuần, chúng ta nên tổ chức trại hè 3 ngày để nhận các con từ các tỉnh khác đến, việc này cũng đồng thời tạo thêm ngân sách cho địa phương. Tôi vừa khởi tâm, chưa nói với mọi người thì sáng nay, ở Hòa Phú các Thầy Cô đã chào đón các con trong không khí tung bừng, tốt đẹp. Tôi vừa khởi ý niệm chưa yêu cầu thì việc đã thành. Chúng ta cầu phải có đạo lý cầu, đạo lý là chúng ta vì tất cả mọi người lo nghĩ. Chúng ta chỉ lo nghĩ cho chính mình thì đó là tham cầu, nếu Phật Bồ Tát thỏa mãn tham cầu cá nhân, khiến chúng ta tăng trưởng lòng tham thì các Ngài đã hại chúng ta.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta phải dụng tâm chân thành thì mới có được cảm ứng. Đại đạo lý của cảm ứng chính là ở tâm chân thành. Chúng ta cầu mà không có cảm ứng là do chính chúng ta, không phải do Phật Bồ Tát. Chúng ta nhất định không được trách người khác mà phải trách chính mình vì chính mình không chân thành nên không khởi được cảm ứng, nếu chúng ta chân thành thì nhất định sẽ khởi được cảm ứng***”.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!